

ESTONIAN BUSINESS SCHOOL
EBSi Metoodikate labor

BAKALAUREUSETÖÖ HINDAMISMAATRIKS

Version 3
1. september 2026

Tallinn 2026

Sisukord

Kuidas hindamismatriksit kasutada.....	3
Sissejuhatus.....	3
1. Kirjanduse ülevaade.....	5
2. Andmed ja meetodid.....	7
3. Tulemused ja arutelu.....	12
4. Kokkuvõte.....	15
5. Töö üldine kvaliteet ja sidusus.....	16
6. Kirjutamisstiil, vormistus ja viitamine.....	17
Punktide kokkuvõte.....	20
Lõpliku punktisumma teisendamine hindeks.....	20
Lisa. Üliõpilase teabeleht.....	22

Kuidas hindamismaatriksit kasutada

Seda hindamismaatriksit kasutavad bakalaureusetöö kvaliteedi hindamiseks kaks teineteisest sõltumatut hindajat. Iga osa hinnatakse eraldi ning punkte antakse töö kvaliteedi eest. Miinimumnõuete täitmata jätmise eest punkte maha ei arvata: iga nõuet hinnatakse eraldi kriteeriumina hindamismaatriksi punktis 6 „Kirjutamisstiil, vormistus ja viitamine”.

Iga kriteeriumi juures esitatud punktisummad kirjeldavad hindamistasemeid ega kujuta endast kõigi võimalike punktisummade loetelu. Tasemete kirjeldused selgitavad, mida tähendab kriteeriumi täielik, osaline või minimaalne täitmine ning selle täitmata jätmine. Kui lõputöö jääb kahe kirjeldatud taseme vahele, võib hindaja märkida kriteeriumi punktilahtrisse vahepealse punktisumma, selle asemel, et valida üks esitatud väärtustest.

Iga punktisumma peab olema üliõpilasele põhjendatud. Iga osa kohta tuleb anda kirjalikku tagasisidet, et üliõpilane mõistaks, mille alusel tema tööle selline punktisumma anti. Kui tulemuseks märgitakse null punkti või „mittearvestatud”, peab vastava osa tagasisidest selguma selle põhjus. Canvases sisestatakse tagasiside vastava hindamiskriteeriumi kommentaariväljale. Kui hindamismaatriks täidetakse Wordi dokumendina, kirjutab hindaja tagasiside vastava osa tabeli alla.

Kui kriteeriumil on vähem hindamistasemeid kui tabelis veerge, märgitakse ülejäänud lahtritesse kriips. Kriips tähendab, et vastav hindamistase selle kriteeriumi puhul ei kehti ning hindaja ei pea kriipsuga tähistatud lahtrisse omapoolset hinnangut lisama. Kui hinnatav element puudub või on nii ebaselge, et seda ei saa hinnata, siis selle eest punkte ei anta. Kui element on olemas ja piisavalt kirjeldatud, kuid seda ei ole asjakohase metoodikakirjandusega põhjendatud, kajastub see puudujääk vastava põhjendus-kriteeriumi punktides. Ainuüksi põhjenduse puudumise tõttu ei anta kirjelduse eest null punkti.

Hindamismaatriksi punktis 6 on lisaveerg „mittearvestatud”. Kui selles veerus kirjeldatud tingimus on täidetud, on töö lõpptulemus „mittearvestatud” ning teiste kriteeriumide eest antud punktid tulemust enam ei mõjuta.

Kuigi bakalaureusetöö ülesehitus ei pea järgima hindamismaatriksi kriteeriumide järjestust, peab töö sisaldama kõike, mida hindamiskriteeriumides nõutakse.

Hindamismaatriksi sissejuhatuse osa ja punktid 1–4 vastavad bakalaureusetöö peatükkidele. Hindamismaatriksi punktides 5 ja 6 hinnatakse bakalaureusetööd tervikuna ning neile ei vasta töös eraldi peatükke. Seetõttu ei tule bakalaureusetöös peatükke nummerdada ega pealkirjastada punktide 5 ja 6 järgi.

Sissejuhatus

Sissejuhatus tutvustab uurimistöö tausta ja loob selle konteksti. Sissejuhatuses tuleb teema põhimõisteid käsitleda asjakohasele kirjandusele tugineva sidusa arutlusena, mitte esitada neid loeteluna. Sissejuhatuse sisu peab olema selgelt kooskõlas bakalaureusetöö pealkirja ja teemaga.

Uurimistöö vajalikkust tuleb veenvalt põhjendada ning selgitada, kellele selle tulemused kasu toovad. Uurimistöö vajadus võib olla teaduslik (senistes uuringutes esinev lünk või lahendamata küsimus) või praktiline (konkreetne probleem või otsustusvajadus, millega seisab silmitsi organisatsioon, tegevusvaldkond või muu huvirühm). Mõlemal juhul peab põhjendus tuginema asjakohasele kirjandusele.

Pärast uurimistöö vajalikkuse põhjendamist tuleb selgelt sõnastada töö eesmärk, selgitada, millise tulemuseni soovitakse jõuda, ning nimetada kasutatav uurimismeetod. Eesmärk peab olema realistlik ja bakalaureusetöö mahus saavutatav. Eesmärk tuleb jaotada uurimisülesanneteks ning kirjeldada konkreetseid samme selle saavutamiseks.

Sissejuhatuses tuleb esitada ka uurimisküsimus või -küsimused. Kvalitatiivses uurimistöös suunavad need uurimistöö läbiviimist. Kvantitatiivses uurimistöös võib uurimisküsimuste kõrval või asemel esitada kirjandusest tuletatud hüpoteesid.

Sissejuhatuse lõpeb lühikese ülevaatega bakalaureusetöö ülesehitusest. Peatükkide ülevaade on kohustuslik miinimumnõue, mida hinnatakse hindamismatriksi punktis 6 „Kirjutamisstiil, vormistus ja viitamine”. Tabelis 1 on esitatud sissejuhatuse hindamiskriteeriumid.

Tabel 1

Sissejuhatuse hindamiskriteeriumid

Kriteerium	Punktid	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinimumtas e	0 punkti
Taust (ülevaade teemast ja põhimõistetest)	2/1/0.5/0	Teemast antakse selge ja arusaadav ülevaade. Põhimõisteid selgitatakse põhjalikult, tuginedes asjakohasele kirjandusele, ning need on kooskõlas töö pealkirjaga.	Teemast antakse valdavalt arusaadav ülevaade, kuid mõnda põhimõistet selgitatakse pealiskaudse lt või on seos töö pealkirjaga nõrk.	Teemat nimetatakse vaid lühidalt; põhimõisted loetletakse, kuid neid ei selgitata. Kirjandust kasutatakse vähe või üldse mitte.	Teema tausta ei ole kirjeldatud või ei ole kasutatud teadus-kirjandust.
Valitud teema põhjendus (uurimistöö vajalikkus)	3/2/1/0	Selgitatakse selgelt ja veenvalt, miks uurimistööd on vaja teha. Põhjendatakse, kas vajadus on teaduslik või praktiline, tuginetakse asjakohasele kirjandusele ning nimetatakse selgelt huvirühmad, kellele töö tulemused kasu toovad.	Põhjendus on nõrk või osaliselt ebaselge või toetub vaid vähesel määral kirjandusele. Huvirühmad on ebaselged või neid mainitakse üksnes põgusalt.	Uurimistöö vajadus on välja toodud, kuid seda ei põhjendata ega seostata kirjandusega. Samuti ei selgu, millistele huvirühmadele võiksid töö tulemused kasu tuua.	Põhjendus puudub või uurimistöö vajalikkust ei ole üldse tõendatud.

Uurimistöö eesmärk ja uurimisülesanded (oodatav tulemus ja kasutatava uurimismeetodi nimetamine; uurimisülesanded kui eesmärgi saavutamiseks vajalikud tegevused)	3/2/1/0	Eesmärk on selgelt sõnastatud oodatava tulemusena, kooskõlas töö pealkirjaga, kajastab uurimismeetodit ja on bakalaureusetöö mahus saavutatav. Uurimisülesanded on sõnastatud ning tulenevad loogiliselt eesmärgist.	Eesmärk on ebamäärane, liiga lai või osaliselt ebaselge. Selle seos töö pealkirja või uurimismeetodiga on nõrk. Uurimisülesanded puuduvad või ei tulene eesmärgist.	Eesmärk on sõnastatud, kuid mitte oodatava tulemusena; selge seos töö pealkirja või meetodiga puudub ning uurimisülesanded ei ole esitatud.	Eesmärk puudub või ei ole töö pealkirja ja uurimismeetodiga kooskõlas.
Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid	2/1/0.5/0	KVAL: uurimisküsimused on selgelt sõnastatud. KVANT: uurimisküsimused ja/või hüpoteesid on selgelt sõnastatud ning hüpoteesid tulenevad kirjanduse ülevaatest. Mõlemal juhul on need kooskõlas uurimistöö eesmärgi, pealkirja ja sisuga ning sobivad kasutatava uurimismeetodiga.	Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid on esitatud, kuid osaliselt ebaselged või vaid osaliselt kooskõlas töö eesmärgi ja meetodiga.	Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid on sõnastatud üldsõnaliselt ning neil puudub selge seos eesmärgi, pealkirja või meetodiga.	Uurimisküsimused ja hüpoteesid ei ole esitatud.
KOKKU	10				

1. Kirjanduse ülevaade

Kirjanduse ülevaates selgitatakse töö teemaga seotud põhimõisteid ja tutvustatakse varasemaid uuringuid. Sellest peab selguma, mida teema kohta juba teatakse, kuidas uurimistöö varasemate uuringutega seostub ning miks käsitletavad mõisted ja nendevahelised seosed on töö eesmärgi seisukohalt olulised. Kirjanduse ülevaade peab sisaldama kahte alapeatükki: 1.1 „Põhimõisted“ ja 1.2 „Varasemad uuringud“. Mõlemad alapeatükid peavad tuginema peamiselt asjakohasele teaduskirjandusele.

Bakalaureusetöös ei ole eraldi teoreetilise raamistiku peatükki vaja. Töö kontseptuaalne ja teoreetiline alus tuleb esitada kirjanduse ülevaates: alapeatükis 1.1

selgitatakse põhimõisteid ning alapeatükis 1.2 näidatakse, kuidas töö seostub varasemate uuringutega.

Alapeatükk 1.1 – Põhimõisted. Tooge välja oma töös kasutatavad peamised sisulised mõisted ja selgitage neid.

Mõisteid tuleb selgitada teaduskirjanduse põhjal, mitte lähtuda sõnaraamatutes esitatud üldistest määratlustest. Näidake, kuidas teadlased on neid mõisteid määratlenud või mõistnud. Kui kirjanduses leidub erinevaid määratlusi või seisukohti, võrrelge neid ja selgitage, milline käsitus sobib teie töö jaoks kõige paremini.

Kui see on teie töö seisukohalt asjakohane, käsitlege ka seda, kuidas mõistet on varasemates uuringutes operatsionaliseeritud või uuritud. Näiteks võivad uuringud mõõta sama mõistet erinevalt, keskenduda selle eri tahkudele või tuvastada seda empiirilistes andmetes erineval viisil. Võrrelge neid käsitusi, kui need on teie töö jaoks olulised, ja selgitage, millist lähenemist oma töös kasutate. Metoodilised mõisted (nt eesmärgipärane valim ja temaatiline analüüs) siia ei kuulu. Neid selgitatakse ja põhjendatakse peatükis „Andmed ja meetodid“.

Alapeatükk 1.2 — Varasemad uuringud. Selgitage, mida on varasemates uuringutes teie teema kohta leitud.

Ärge kirjeldage uuringuid üksikshaaval. Käsitlege neid koos ja võrrelge nende tulemusi. Näidake, millistes küsimustes varasemad uuringud ühtivad, millistes jõuavad erinevatele järeldustele ning millised olulised küsimused on veel vastuseta.

Selgitage selle käsitluse põhjal, kuidas teie lõputöö suhestub seniste uuringutega. Kirjanduse ülevaatest peaks ilmnema, miks teie lõputöö fookus väärib uurimist.

Kvalitatiivse uurimistöö puhul: selgitage peamisi mõisteid ja seda, kuidas teised uurijad on teemat käsitleanud. Jälgige, et kirjanduse ülevaade haakuks töö tulemustega, näiteks temaatilise analüüsi korral esile kerkinud teemadega.

Kvantitatiivse uurimistöö puhul: Koondage ja võrrelge varasemate uuringute tulemusi teie töö peamiste muutujate vaheliste seoste kohta. Selgitage, miks ja kuidas võiks üks muutuja teist mõjutada. Tooge välja ka muud tegurid, mida kirjanduses peetakse uuritava tulemuse seisukohalt oluliseks, näiteks alternatiivsed selgitused või muud mõjutegurid. Pöörake tähelepanu korduvatele mustritele, vastuoludele ja uurimislünkadele. Kasutage seda käsitlust oma uurimisküsimuse põhjendamiseks.

Kõigil juhtudel kehtib sama põhinõue: lõputöös tehtud valikud peavad tuginema asjakohastele varasematele uuringutele.

Käsitlege kirjanduse ülevaates allikaid, mis on otseselt seotud uurimistöö eesmärgiga või aitavad selle vajalikkust põhjendada. Siduge varasemate uuringute tulemused omavahel nii, et lugeja mõistaks, kuidas teie lõputöö fookus neist lähtub. Võrrelge varasemaid uuringuid ja seostage nende tulemusi omavahel, selle asemel et neid üksnes refereerida.

Kuidas tabelit 2 kasutatakse kvalitatiivse ja kvantitatiivse uurimistöö hindamisel: kriteerium „Mõisted“ hõlmab kvalitatiivses lõputöös mõistete määratlusi ja kvantitatiivses lõputöös seda, kuidas muutujad on määratletud ja mõõdetavaks tehtud. Kriteerium „Varasemate uuringute süntees“ tähendab kvalitatiivses lõputöös uuringutulemuste koondamist teemade kaupa ning kvantitatiivses lõputöös eeldatavate tulemuste või hüpoteeside tuletamist, nagu eespool kirjeldatud. Kriteerium „Seos uurimistöö eesmärgiga“ kehtib mõlema puhul ühtemoodi.

Tabel 2

Kirjanduse ülevaade: hindamiskriteeriumid

Kriteerium	Punkt id	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinumumta se	0 punkti
Mõisted (tuginevad teaduskirjanduse le)	5/3/2/0	Uurimistöö keskseid sisulisi mõisteid selgitatakse arusaadavalt asjakohase teaduskirjandus e põhjal. Võrreldakse erinevaid määratlusi ja käsitusviise ning vajaduse korral seda, kuidas mõisteid varasemates uuringutes möödetud või uuritud on. Lõputöös valitud lähenemisviis on selgelt põhjendatud.	Keskseid mõisteid selgitatakse teaduskirjanduse põhjal, kuid erinevate määratluste, käsitusviiside või möötmisviiside võrdlus on piiratud või lõputöös tehtud valikud on põhjendatud vaid osaliselt.	Keskseid mõisteid nimetatakse, kuid neid käsitletakse peamiselt kirjeldavalt. Erinevaid määratlusi, käsitusviise või möötmisviise võrreldakse vähe või üldse mitte ning lõputöös tehtud valikuid ei põhjendata.	Kesksed mõisted puuduvad või nende käsitus ei tugine asjakohasel e teadus- kirjandusel e.

Varasemate uuringute süntees	5/3/2/0	Varasemate uuringute tulemusi võrreldakse ja sünteesitakse, mitte ei kirjeldata iga uuringut eraldi. Tuuakse välja olulised mustrid, sarnasused, vastuolud ja/või vastuseta küsimused. Käsitlus näitab selgelt, kuidas lõputöö paigutub seniste uuringute konteksti ja kuidas varasemad uuringud selle vajadust põhjendavad. Vajaduse korral jõutakse sünteesi põhjal põhjendatud eelduseni selle kohta, mida uuringus võidakse leida või millisele küsimusele vastata.	Varasemaid uuringuid sünteesitakse osaliselt, kuid käsitlus on kohati kirjeldav. Uuringuid võrreldakse, ent ilmnenud mustreid, vastuolusid või vastuseta küsimusi ei arendata piisavalt edasi. Varasemate uuringute seos lõputööga on vaid osaliselt selge.	Varasemaid uuringuid peamiselt kirjeldatakse, mitte ei analüüsita. Jääb ebaselgeks, kuidas varasemad uuringud viivad lõputöö fookuseni või põhjendavad seda.	Puudub.
Seos uurimistöö eesmärgiga	5/3/2/0	Kogu peatüki vältel on selge ja järjepidev seos käsitletud kirjanduse ning uurimistöö eesmärgi vahel.	Suurem osa käsitletud kirjandusest on uurimistöö eesmärgi seisukohalt asjakohane, kuid mõnes peatüki osas ei selgitata seost piisavalt.	Mõned osad on asjakohased, kuid suur osa kirjandusest on uurimistöö eesmärgiga seotud vaid nõrgalt.	Seos uurimistöö eesmärgiga puudub.
KOKKU	15				

2. Andmed ja meetodid

Selles peatükis selgitatakse, kuidas uuring läbi viidi ja miks valitud meetodid sobivad uurimisküsimustele vastamiseks. Kirjeldus peab olema piisavalt üksikasjalik, et teine uurija saaks täpselt aru, mida tehti ja miks. Kvantitatiivse lõputöö puhul peab kirjelduse põhjal olema võimalik analüüsi korrata; kvalitatiivse lõputöö puhul uurimisprotsess peab olema läbipaistev ja kontrollitav.

Peatükk algab tavaliselt lühikese ülevaatega lõputöö teema seisukohalt olulisest uurimiskontekstist, näiteks ettevõttest, riigist, tegevusvaldkonnast, organisatsioonist või uuritavast üldkogumist. Kui lõputöö ei keskendu kindlale organisatsioonile ega tegevusvaldkonnale, nagu võib olla kontseptuaalse uurimuse või mitme riigi andmestikul põhineva uuringu puhul, moodustab uurimiskonteksti uuritav üldkogum või andmestik ise. Sel juhul hinnatakse, kui hästi on seda konteksti kirjeldatud ja uurimistöö eesmärgiga seostatud.

Valitud uurimismeetodit tuleb põhjendada asjakohase metoodikakirjanduse põhjal. Meetod peab selgelt sobima uurimistöö eesmärgi ja uurimisküsimustega. Bakalaureusetöös kasutatakse üldjuhul üht meetodit, kas kvalitatiivset või kvantitatiivset, ning tööd hinnatakse vastavalt tabeli 3 (kvalitatiivne töö) või tabeli 4 (kvantitatiivne töö) alusel. Bakalaureusetöös on kombineeritud meetodite kasutamist tungivalt soovitatav vältida, sest töö mahu piires on harva võimalik rakendada mõlemat meetodit piisava põhjalikkusega. Kui juhendaja siiski kiidab kombineeritud uurimiskavandi heaks, peab üliõpilane selles peatükis märkima, kumb meetod on peamine. Tööd hinnatakse peamise meetodi hindamiskriteeriumide alusel. Teise meetodi kasutamist võetakse arvesse üksnes siis, kui see aitab neid kriteeriume täita või toob nende täitmisel esile puudujääke.

Kvalitatiivse uuringu puhul selgitage, millist tüüpi uuring läbi viidi, kuidas valiti osalejad, kuidas koguti andmeid (nt intervjuude, fookusrühmade, vaatluse või dokumentide analüüsi abil), kuidas töötati välja andmekogumisvahend ning kuidas andmeid analüüsiti (nt temaatilise või sisuanalüüsi abil).

Kvantitatiivse uuringu puhul selgitage andmete päritolu, muutujate valikut ja nende mõõtmiseks kasutatud näitajaid, valimi moodustamist, andmete puhastamist ja ettevalmistamist, andmestiku ja valimi kirjeldamiseks kasutatud kirjeldavat statistikat ning rakendatud analüüsimeetodeid (nt regressioonanalüüs, korrelatsioonanalüüs või hüpoteeside testimine). Kirjeldav statistika iseloomustab andmeid ning kuulub seetõttu siia, mitte tulemuste peatükki. Statistiliste mudelite kasutamisel tuleb selgelt esitada ja põhjendada nende võrrandid, muutujate teisendused ja mudelite spetsifikatsioonid.

Teiseseid andmeid kasutades selgitage, kust andmed pärinevad, miks andmestik uuringuks sobib, kuidas muutujad valiti ja teisendati ning millised piirangud andmetega kaasnevad.

Peatükis tuleb käsitleda uuringu seisukohalt olulisi eetilisi küsimusi, sealhulgas teadlikku nõusolekut, konfidentsiaalsust, isikuandmete kaitset, uurija eneserefleksiooni ja võimalikke kallutatusi ning vajaduse korral tehisintellekti tööriistade kasutamist. Siin hinnatakse selgitust selle kohta, kuidas tehisintellekti kasutamine uuringut mõjutas. Tehisintellekti kasutamise selgitus on eraldi nõutav element, mida hinnatakse punktis 6. Selle kriteeriumi eest antavad punktid kajastavad peatükis esitatud eetikakäsitluse kvaliteeti, mitte seda, kas uuring viidi eetiliselt läbi. Kui hindaja tuvastab puuduliku käsitluse asemel sisulise rikkumise, näiteks uuringu läbiviimise ilma nõutava nõusolekuta või isikuandmete nõuetevastase töötlemise, edastatakse küsimus lõputöökomisjonile. Seda ei lahendata käesoleva kriteeriumi punktidega. Kvalitatiivse lõputöö puhul on intervjuude transkribeerimine kohustuslik. Salvestised ja transkriptsioonid tuleb säilitada ning nõudmisel esitada. Kvantitatiivse lõputöö puhul tuleb säilitada analüüsi aluseks olnud algandmed ja need nõudmisel esitada.

Tabel 3

Andmete ja meetodite hindamiskriteeriumid: kvalitatiivsed lõputööd

Kriteerium	Punkt id	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinimumtase	0 punkti
Ülevaade uurimiskontekstist (ettevõtte, tegevusvaldkond, riik vms)	2/1/0.5/0	Uurimiskonteksti kirjeldatakse selgelt, tuginedes allikatele või statistilistele andmetele. Tuuakse välja konteksti olulised aspektid ja selgitatakse nende seost uurimistöö eesmärgiga.	Konteksti kirjeldus tugineb allikatele, kuid jääb mõneti ebaselgeks või ei selgitata selle olulisi aspekte seoses uurimistöö eesmärgiga.	Konteksti nimetatakse, kuid kirjeldatakse napilt või ilma allikatele tuginemata. Seost uurimistöö eesmärgiga ei selgitata.	Uurimiskonteksti ei kirjeldata ega esitata selle kohta töendusmaterjali.
Uurimismeetodi kirjeldus ja põhjendus (miks valiti see meetod ja millist lähenemisviisi kasutati)	4.5/3/1.5/0	Meetodivalikut põhjendatakse selgelt uurimismetoodika alase teaduskirjanduse põhjal ning seostatakse uurimistöö eesmärgi ja eelnevate peatükkidega. Nimetatakse kasutatud kvalitatiivse analüüsi viis, näiteks temaatiline analüüs.	Meetodit kirjeldatakse selgelt ja seostatakse mõningal määral uurimistöö eesmärgiga, kuid valikut põhjendatakse vaid osaliselt.	Meetodit nimetatakse, kuid seda peaaegu ei kirjeldata ega põhjendata ning seos uurimistöö eesmärgiga on nõrk või puudub.	Meetod jääb ebaselgeks, puudub või selle valik ei tugine teaduskirjandusele.

Valimi või osalejate valik (uuritav üldkogum, valimi moodustamise viis ja põhjendus)	4/2/1/0	Valikukriteeriumid on selged ja põhjendatud. Nimetatakse valimi moodustamise viis (nt eesmärgipärane või lumepallivalim) ning põhjendatakse selle valikut valimi moodustamist käsitleva teaduskirjanduse abil. Valimi suurus on sobiv ja seda selgitatakse.	Valiku-kriteeriume ja valimi moodustamise viisi kirjeldatakse teadus-kirjandusele viidates, kuid põhjendus on puudulik või sobib uurimistöö eesmärgiga vaid osaliselt. Selle taseme punktid võib anda ka siis, kui valim on kavandatust väiksem, kuid seda piirangut tunnistatakse ja käsitletakse.	Valiku-kriteeriumid või valimi moodustamise viis nimetatakse, kuid neid ei põhjendata ega viidata valimi moodustamist käsitlevale teadus-kirjandusele.	Osalejate valik jääb ebaselgeks, puudub või selle põhjendus ei tugine teadus-kirjandusele.
Andmete kirjeldus (andmete kogumise protsess ja/või andmeallikas)	5/3/1.5/0	Andmete kogumise protsessi kirjeldatakse sammhaaval, nii et uuringu läbiviimine on selge ja läbipaistev. Andmekogumise meetod tugineb teaduskirjandusel ning selle valikut põhjendatakse hästi. Uurimisinstrumenti (nt intervjuukava) kirjeldatakse selgelt.	Andmete kogumise protsessi ja meetodeid kirjeldatakse, kuid nende seos uurimistöö eesmärgiga jääb nõrgaks. Uurimisinstrumenti või andmete valiku põhimõtteid kirjeldatakse ebapiisavalt.	Andmeallikat või andmekogumismetodeid nimetatakse, kuid andmete kogumise protsessi ei kirjeldata. Uurimisinstrument puudub või seda ei selgitata.	Käsitlus on süsteemitu, puudub või ei tugine teadus-kirjandusele.

Andmeanalüüsi meetodid ja põhjendus (analüüsiprotsessi selge kirjeldus)	5/3/1/0	Analüüsiprotsessi kirjeldatakse sammhaaval (nt temaatilise analüüsi või sisuanalüüsi etappide kaupa), sealhulgas seda, kuidas andmeid töödeldi ja kuidas jõuti tulemusteni. Kirjeldus on piisavalt läbipaistev, et teine uurija saaks jälgida ja kontrollida, kuidas tulemusteni jõuti.	Analüüsi etapid nimetatakse ja need sobivad uurimistöö eesmärgiga, kuid kirjeldus on puudulik: ei selgu, kuidas andmeid töödeldi ja kuidas jõuti tulemusteni.	Analüüsi kirjeldatakse üksnes üldsõnaliselt või ei sobi kirjeldatud protseduur uurimistöö eesmärgiga.	Analüüsi-meetodite kirjeldus puudub või ei tugine teadus-kirjandusele.
Eetilised aspektid (nõusolek, konfidentsiaalsus, isikuandmete kaitse, uurija eneserefleksioon, tehisintellekti kasutamine)	2/1/0.5/0	Käsitletakse kõiki uuringu seisukohalt olulisi eetilisi küsimusi: teadlikku nõusolekut, konfidentsiaalsust, isikuandmete kaitset, uurija eneserefleksiooni ja võimalikku kallutatust ning vajaduse korral tehisintellekti tööriistade kasutamist.	Enamikku olulisi eetilisi küsimusi käsitletakse, kuid üks või mitu jäävad välja või neid mainitakse vaid pealiskaudselt.	Eetilisi küsimusi üksnes mainitakse; enamikku nõutud aspekte ei käsitleta või käsitletakse neid pealiskaudselt.	Eetilisi küsimusi ei käsitleta.
KOKKU	22.5				

Tabel 4

Andmete ja meetodite hindamiskriteeriumid: kvantitatiivsed lõputööd

Kriteerium	Punktid	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinimumtase	0 punkti
Ülevaade uurimiskontekstist (ettevõtte, tegevusvaldkond, riik vms)	2/1/0.5/0	Uurimiskonteksti kirjeldatakse selgelt, tuginedes allikatele või statistilistele andmetele. Tuuakse välja konteksti olulised aspektid ja selgitatakse nende seost uurimistöö eesmärgiga.	Konteksti kirjeldus tugineb allikatele, kuid jääb mõneti ebaselgeks või ei selgitata selle olulisi aspekte seoses uurimistöö eesmärgiga.	Konteksti nimetatakse, kuid kirjeldatakse napilt või ilma allikatele tuginemata. Seost uurimistöö eesmärgiga ei selgitata.	Uurimiskonteksti ei kirjeldata ega esitata selle kohta tõendusmaterjali.

Uurimismeetod i kirjeldus ja põhjendus (miks valiti see meetod ja millist lähenemisviisi kasutati)	4.5/3/1.5/0	Meetodivalikut põhjendatakse selgelt teaduskirjanduse põhjal ning seostatakse uurimistöö eesmärgiga. Kasutatud kvantitatiivse analüüsi meetod (nt vähimruutude meetodil põhinev regressioonanalüüs või mitteparameetiline test) nimetatakse ja selle valikut põhjendatakse.	Meetodit kirjeldatakse selgelt ja seostatakse mõningal määral uurimistöö eesmärgiga, kuid valikut põhjendatakse vaid osaliselt.	Meetodit nimetatakse, kuid seda peaaegu ei kirjeldata ega põhjendata ning seos uurimistöö eesmärgiga on nõrk või puudub.	Meetod jääb ebaselgeks, puudub või selle valik ei tugine teaduskirjandusele.
Valimi või osalejate valik (üldkogum, valimi moodustamise viis ja põhjendus)	4/2/1/0	Üldkogum ja valimiraam on määratletud. Valimi suurust, valikukriteeriume ja andmeallikat põhjendatakse valimi moodustamist käsitleva teaduskirjanduse põhjal.	Üldkogumit, valimiraami ja valikukriteeriume kirjeldatakse teaduskirjandusele viidates, kuid põhjendus on puudulik või sobib uurimistöö eesmärgiga vaid osaliselt. Siin võib anda selle taseme punktid ka siis, kui valim on kavandatust väiksem, kuid seda piirangut tunnistatakse ja käsitletakse.	Üldkogumit või valimit nimetatakse, kuid seda ei määratleta ega viidata valimi moodustamist käsitlevale teaduskirjandusele.	Valimi valik jääb ebaselgeks, puudub või selle põhjendus ei tugine teaduskirjandusele.

Andmete kirjeldus (andmete kogumise protsess ja/või andmeallikas)	5/3/1.5/0	Andmeallikas on selgelt välja toodud. Kirjeldatakse andmete puhastamist ja analüüsiks ettevalmistamist. Muutujad määratletakse ja kirjeldatakse selgelt. Andmestikku ja valimit iseloomustatakse kirjeldava statistika abil (keskmised, standardhälbed, sagedused).	Andmeallikas on välja toodud, kuid andmete ettevalmistamise kirjeldus on puudulik. Kirjeldav statistika puudub või muutujaid ei kirjeldata.	Andmeallikat nimetatakse, kuid andmete puhastamist, ettevalmistamist ja muutujaid ei kirjeldata. Kirjeldavat statistikat ei esitata.	Käsitlus on süsteemitu, puudub või ei tugine teaduskirjandusele.
Andmeanalüüsi meetodid ja põhjendus (analüüsiprotsessi selge kirjeldus)	5/3/1/0	Analüüsi läbiviimise viis on selgelt esitatud: esitatakse kasutatud mudeli või statistilise testi spetsifikatsioon, määratletakse muutujad ning selgitatakse nende teisendusi. Kirjelduse põhjal on võimalik analüüsi korrata.	Analüüsimeetod sobib uurimistöö eesmärgiga, kuid mudeli või statistilise testi spetsifikatsioon või muutujate teisenduste selgitus on puudulik.	Analüüsi kirjeldus on puudulik või segane või ei sobi meetod uurimistöö eesmärgiga.	Analüüsimeetodite kirjeldus puudub või ei tugine teaduskirjandusele.
Eetilised aspektid (nõusolek, konfidentsiaalsus, isikuandmete kaitse, uurija eneserefleksioon, tehisintellekti kasutamine)	2/1/0.5/0	Käsitletakse kõiki uuringu seisukohalt olulisi eetilisi küsimusi: teadlikku nõusolekut, konfidentsiaalsust, isikuandmete kaitset, uurija eneserefleksiooni ja võimalikku kallutatust ning vajaduse korral tehisintellekti tööriistade kasutamist.	Enamikku olulisi eetilisi küsimusi käsitletakse, kuid üks või mitu jäävad välja või neid mainitakse vaid pealiskaudselt.	Eetilisi küsimusi üksnes mainitakse; enamikku nõutud aspekte ei käsitleta või käsitletakse neid pealiskaudselt.	Eetilisi küsimusi ei käsitleta.
KOKKU	22.5				

3. Tulemused ja arutelu

Selles peatükis esitatakse uuringu tulemused ja selgitatakse, kuidas need vastavad uurimisküsimustele. Tulemused tuleks esitada uurimisküsimuste või hüpoteeside järjekorras ning struktureerida kasutatud meetodile sobival viisil: näiteks temaatilise analüüsi puhul teemade ning statistilise analüüsi puhul mudelite või hüpoteeside kaupa. Kvalitatiivseid lõputöid hinnatakse tabeli 5 ja kvantitatiivseid lõputöid tabeli 6 alusel.

Kvalitatiivses uuringus tuleb tulemused koondada teemade või kategooriate kaupa ning toetada neid asjakohase tõendusmaterjaliga, näiteks tsitaatide, tekstikatkendite või vaatlustega.

Kvantitatiivses uuringus peavad tabelid ja joonised olema selgelt vormistatud ja pealkirjastatud. Tulemusi tuleb tõlgendada kasutatud analüüsimeetodile sobival viisil. Kui see on asjakohane, tuleb muutujate, koefitsientide, mõjude, seoste või muude analüüsitulemuste puhul käsitleda nende suunda, suurust ja statistilist olulisust.

Arutelus tuleb tõlgendada tulemusi kirjanduse ülevaate valguses. Selgitage, kas tulemused toetavad varasemate uuringute järeldusi või on nendega vastuolus, kuidas need aitavad uuritavat teemat paremini mõista ning milline on nende laiem tähendus.

Peatükis tuleb kriitiliselt käsitleda ka uuringu piiranguid, näiteks valimi suurust, andmete kvaliteeti, mõõtmisprobleeme, meetodist tulenevaid piiranguid, võimalikku kallutatust, analüüsist välja jäetud muutujaid või tulemuste üldistatavust. Piirangud määravad selle, mida uuringu põhjal on võimalik näidata või järeldada. Järgnev usaldusväärsuse ja valiidsuse käsitus puudutab seda, kui hästi viidi uuring nende piiride raames läbi.

Lõpuks tuleb valitud metoodikast lähtudes hinnata, kui usaldusväärne on uuring, kui põhjendatud on selle põhjal tehtud järeldused ning kui järjekindlad on saadud tulemused.

Kvalitatiivses uuringus tähendab see tulemuste usutavuse ja ülekantavuse, uurija eneserefleksiooni, tõlgenduste järjekindluse ning analüüsiprotsessi läbipaistvuse hindamist.

Kvantitatiivses uuringus tuleb hinnata, kas uuringu ülesehitus võimaldab teha põhjendatud järeldusi, mil määral saab tulemusi üldistada, kas valitud näitajad mõõdavad seda, mida sooviti mõõta, ning kas mõõtmistulemused on järjekindlad.

Tabel 5

Tulemuste ja arutelu hindamiskriteeriumid: kvalitatiivsed lõputööd

Kriteerium	Punktid	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miimumtase	0 punkti
Tulemuste esitamine ja tõlgendamine	6.5/4/2/0	Tulemused on jaotatud selgeteks teemadeks või kategooriateks. Iga teemat toetavad asjakohased tsitaadid või tekstikatkendid. Esituse struktuur järgib uurimisküsimusi või hüpoteese.	Tulemused on esitatud uurimisküsimuste või teemade kaupa, kuid mõnda osa on raske jälgida: kohati napib tõendusmaterjali või peab lugeja ise järeldama, millise teema juurde tsitaat kuulub.	Tulemuste esitus on ebaselge ning lugejal ei ole võimalik aru saada, millised tulemused vastavad millisele uurimisküsimusele.	Tulemuste puuduvad.

Arutelu ja võrdlus kirjandusega (tulemuste seostamine mõistete ja varasemate uuringutega)	7/4/2/0	Tulemused seostatakse selgelt kirjanduse ülevaatega ja neid analüüsitakse põhjalikult. Selgitatakse, milles tulemused varasemate uuringutega ühtivad või neist erinevad.	Tulemused seostatakse kirjanduse ülevaatega, kuid neid analüüsitakse vaid osaliselt.	Tulemused seostatakse kirjanduse ülevaatega, kuid neid ei analüüsita.	Arutelu puudub.
Uuringu piirangud (andmed, muutujad, mõõtmine, kallutatus, üldistatavus)	4.5/3/1/0	Piirangud tuuakse välja, neid analüüsitakse ja käsitletakse põhjalikult seoses lõputöö tulemustega.	Kõiki piiranguid ei tooda välja või neid ei käsitleta seoses tulemustega.	Piirangud tuuakse välja, kuid neid ei analüüsita. Mõni nimetatud piirang ei ole tulemuste seisukohalt asjakohane.	Piiranguid ei käsitleta.
Uuringu usaldusväärsuse ja järelduste põhjendatuse hindamine	4.5/3/1/0	Tulemuste usutavust ja ülekantavust, uurija eneserefleksiooni, tõlgenduste järjekindlust ning analüüsiprotsessi läbipaistvust käsitletakse seoses lõputöö tulemustega.	Enamikku neist aspektidest käsitletakse, kuid nende seos lõputöö tulemustega võiks olla selgem.	Käsitletakse mõnda aspekti, kuid seos tulemustega on ebamäärane, segane või ekslik.	Neid küsimusi ei käsitleta.
KOKKU	22.5				

Tabel 6

Tulemuste ja arutelu hindamiskriteeriumid: kvantitatiivsed lõputööd

Kriteerium	Punktid	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinimumtase	0 punkti
Tulemuste esitamine ja tõlgendamine	6.5/4/2/0	Tabelid on selgelt vormistatud ja varustatud selgitavate märkustega. Kõiki asjakohaseid analüüsitulemusi tõlgendatakse, näiteks iga koefitsiendi suunda, suurust ja statistilist olulisust. Esitus järgib uurimisküsimuste või hüpoteeside ülesehitust.	Tulemused on esitatud uurimisküsimuste või hüpoteeside kaupa, kuid mõnda osa on raske jälgida: tabelite pealkirjad või tähistused on puudulikud või koefitsiendid esitatakse ilma neid tõlgendamata.	Tulemuste esitus on ebaselge ning lugejal ei ole võimalik arusaada, millised tulemused vastavad millisele uurimisküsimusele või hüpoteesile.	Tulemused puuduvad.
Arutelu ja võrdlus kirjandusega (tulemuste seostamine mõistete ja varasemate uuringutega)	7/4/2/0	Tulemused seostatakse selgelt kirjanduse ülevaatega ja neid analüüsitakse põhjalikult. Selgitatakse, milles tulemused varasemate uuringutega ühtivad või on nendega vastuolus.	Tulemused seostatakse kirjanduse ülevaatega, kuid neid analüüsitakse vaid osaliselt.	Tulemused seostatakse kirjanduse ülevaatega, kuid neid ei analüüsita.	Arutelu puudub.
Uuringu piirangud (andmed, muutujad, mõõtmine, kallutatus, üldistatavus)	4.5/3/1/0	Piirangud tuuakse välja, neid analüüsitakse ja käsitletakse põhjalikult seoses lõputöö tulemustega.	Kõiki piiranguid ei tooda välja või neid ei käsitleta seoses tulemustega.	Piirangud tuuakse välja, kuid neid ei analüüsita. Mõni nimetatud piirang ei ole tulemuste seisukohalt asjakohane.	Piiranguid ei käsitleta.

Kriteerium	Punktid	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinumumtase	0 punkti
Uuringu usaldusväärse ja järeltuste põhjendatus e hindamine	4.5/3/1/0	Seoses lõputöö tulemustega käsitletakse, kas uuringu ülesehitus võimaldab teha põhjendatud järeldusi, mil määral saab tulemusi üldistada ning kas valitud näitajad mõõdavad seda, mida sooviti mõõta. Samuti hinnatakse mõõtmistulemuste järjekindlust.	Enamikku neist aspektidest käsitletakse, kuid nende seos lõputöö tulemustega võiks olla selgem.	Käsitletakse mõnda aspekti, kuid seos tulemustega on ebamäärane, segane või ekslik.	Neid küsimusi ei käsitleta.
KOKKU	22.5				

4. Kokkuvõte

Kokkuvõtte peab andma lugejale: (1) lühiülevaate sellest, mida uuriti; (2) peamised tulemused ja selgituse nende olulisuse kohta; ning (3) soovitusel huvirühmadele ja suunad edasiseks uurimistööks. Hästi kirjutatud kokkuvõtte võimaldab lugejal mõista töö peamisi järeldusi kogu lõputöö lugemata. Selle peatüki hindamiskriteeriumid on esitatud tabelis 7.

Tabel 7

Kokkuvõtte hindamiskriteeriumid

Kriteerium	Punktid	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinumumtase	0 punkti
Lõputöö kokkuvõtte (taust, eesmärk, uurimisküsimused või hüpoteesid, meetod, andmed, valim, peamised tulemused)	3/2/1/0	Lõputööst antakse loogiline ülevaade. Lugeja mõistab, mida ja kuidas uuriti ning milliste tulemusteni jõuti.	Kokkuvõtte st puuduvad olulised elemendid. Mõnda osa on raske mõista.	Kokkuvõtte on olemas, kuid katkendlik või suures osas lõputöö sisuga seostamata. Lugejal ei ole võimalik aru saada, mida töös tehti.	Kokkuvõtte puudub.

Tulemuste olulisus (vastused uurimisküsimustele või hüpoteeside kinnitamine või ümberlöökkamine ning laiem mõju)	4/2/1/0	Kokkuvõttes tuuakse esile tulemuste olulisus ja arutelu peamised järeldused. Antakse selged vastused uurimisküsimustele ja/või tuuakse välja, kas hüpoteesid leidsid kinnitust või lükatü ümber.	Kokkuvõttes esitatakse tulemused, kuid ei rõhutata nende olulisust.	Tulemusi üksnes mainitakse. Uurimisküsimustele ei vastata või hüpoteeside kontrollimise tulemusi ei esitata ning tulemuste olulisust ei selgitata.	Tulemuste olulisust ei käsitleta.
Soovitused ja edasise uurimistöö suunad (huvirühmad ja edasised uurimisvõimalused)	3/2/1/0	Soovitused ja edasise uurimistöö suunad on selgelt esitatud ning seostatud tulemuste, arutelu ja uurimistöö eesmärgiga. Arvestatakse uuringu piirangutega. Nimetatakse huvirühmad, kellele soovitused on suunatud (nt poliitikakujundajad, juhid, teadlased).	Soovitused ja edasise uurimistöö suunad on esitatud, kuid nende seos tulemuste ja aruteluga on nõrk.	Soovitusi ja/või edasise uurimistöö suundi nimetatakse, kuid need on üldsõnalised ega ole seotud tulemuste või huvirühmadega.	Soovitused ja edasise uurimistöö suunad puuduvad.
KOKKU	10				

5. Töö üldine kvaliteet ja sidusus

Töö üldine kvaliteet väljendub oskuses kirjutada lõputöö, mis on algusest lõpuni loogiline. Kõik peatükid peaksid olema omavahel kooskõlas ning neid peaksid ühendama samad uurimisküsimused, eesmärk, keelekasutus, teoreetiline alus ja meetodika. Lõputöö peaks moodustama sidusa terviku, mitte eraldiseisvate peatükkide kogumi. Peatükkide mahud peaksid samuti olema tasakaalus: iga peatüki sõnade arv peaks vastama selle rollile töös. Bakalaureusetöö maht on tavaliselt 9000–11 000 sõna, arvestatuna sissejuhatuse esimesest sõnast kokkuvõtte viimase sõnani. Sõnade arvu hulka ei kuulu tiitelleht, tiitellehe pöördleht, sisukord, tabelite, jooniste ja lühendite loetelud, kasutatud allikate loetelu, lisad ning vajaduse korral nõutav töö ülevaade ja ingliskeelne kokkuvõte. Peatükkide soovitusliku mahujaotuse järgi moodustab sissejuhatuse ligikaudu kümnendiku, kirjanduse ülevaade veerandi, andmete ja meetodite peatükk viiendiku, tulemuste ja arutelu peatükk kolmandiku ning kokkuvõtte kümnendiku töö kogumahu. Need proportsioonid on suunis, mitte nõue. Kõrvalekaldest on lubatud, kui kasutatud uurimismeetod seda põhjendab. Kui aga peatüki maht on selle rolliga võrreldes selgelt ebaproportsionaalne, mõjutab see peatükkide tasakaalule antavat hinnangut. Selles osas hinnatakse lõputööd tervikuna, keskendudes peatükkide omavahelisele sobivusele ja sidususele. Üksikute peatükkide kvaliteeti hinnatakse

sissejuhatuse ning punktide 1–4 kriteeriumide alusel. Selle osa hindamiskriteeriumid on esitatud tabelis 8.

Tabel 8

Töö üldise kvaliteedi ja sidususe hindamiskriteeriumid

Kriteerium	Punkti d	Täispunktidele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinumtase	0 punkti
Sidusus ja sisemine kooskõla (uurimisküsimuste, eesmärgi, kirjanduse, meetodi ja tulemuste kooskõla; peatükkide loogiline järgnevus)	6/4/2/0	Uurimisküsimused, eesmärk, kirjanduse käsitus, meetod ja tulemused on kogu töö vältel kooskõlas ning iga peatükk tuleneb loogiliselt eelmisest. Töö arutluskäik moodustab sidusa terviku.	Töö osad on üldiselt kooskõlas ja hästi seotud, kuid mõned üleminekud peatükkide vahel on nõrgad või üks element ei sobitu ülejäänutega.	Peatükkide vahel esineb mitu vastuolu: näiteks ei vasta tulemused püstitatud uurimisküsimustele või ei kasutata arutelu kirjanduse ülevaates käsitletud allikaid.	Töö põhiosad ei moodusta tervikut ning töö on läbivalt vastuoluline.
Mahtude tasakaal ja proportsioonid (peatükkide maht vastab nende rollile; töö kogumaht jääb ettenähtud vahemikku)	4/2/1/0	Peatükkide mahud vastavad nende rollile lõputöös ja järgivad üldjoontes eespool esitatud proportsioone. Töö kogumaht jääb ettenähtud vahemikku.	Üks peatükk on oma rolliga võrreldes märgatavalt pikk või napp ning seda kõrvalekallet ei põhjendata.	Mitme peatüki maht ei vasta nende rollile või töö kogumaht jääb ettenähtud vahemikust oluliselt välja.	Mahtude tasakaalustamatus on nii suur, et lõputöö nõutud elemendid jäävad ebapiisavalt käsitletuks.
KOKKU	10				

6. Kirjutamisstiil, vormistus ja viitamine

Järgnevalt on esitatud akadeemilise kirjutamise, vormistamise ja viitamise miinimumnõuded ning nende täitmist hinnatakse samamoodi nagu hindamismatriksi teistes osades. Nende täitmist eeldatakse igas lõputöös, mistõttu on selle osa eest võimalik saada sisuliste peatükkidega võrreldes vähem punkte. Nõuete täitmata jätmine vähendab töö professionaalsust, võib kaasa tuua plagiaadi või allikate viitamata kasutamise tuvastamise ning raskendab lugejal arutluskäigu jälgimist. Kolme rikkumise puhul ei sõltu tulemus punktidest: väljamõeldud või viitamata allikad, tehisintellekti kasutamise selgituse puudumine ning alla 15 allikaga või uurimistöö eesmärgiga mitteseotud kasutatud allikate loetelu. Nendel juhtudel on hindamistulemus „Mittearvestatud“ ja hindamine lõpeb sõltumata teistes osades saadud punktidest.

Vormistamisel ja viitamisel tuleb järgida EBSi akadeemilise kirjutamise ja APA stiili juhendit, mis põhineb APA 7. väljaandel ning sisaldab mõningaid EBSi erieegleid. Allikad peavad olema sobivad, usaldusväärsed ning uurimisküsimuse ja uurimisvaldkonna seisukohalt asjakohased. Teoreetiline ja teaduslik käsitus peab tuginema eelkõige teaduskirjandusele. Vajaduse korral võib kasutada ka mitteteaduslikke allikaid, näiteks

ametlikku statistikat, valitsusasutuste väljaandeid, valdkonnaaruandeid, andmestikke, erialaväljaandeid ja muid usaldusväärseid allikaid. Teie vastutate selle eest, et kõik kasutatud allikad on tegelikult olemas ja neile on korrektselt viidatud. Allikate arvu hindamisel loetakse kontrollitavaks teadusallikaks eelretsenseeritud teadusajakirja artikkel, teaduslik raamat või raamatupeatükk, eelretsenseeritud konverentsiartikkel või doktoritöö, mille hindaja saab kasutatud allikate loetelus esitatud andmete põhjal üles leida. Kui uurimiskavand seda põhjendab, võib hindaja pidada täispunktide saamiseks piisavaks ka teadusallikate väiksemat osakaalu, tingimusel et kasutatud allikad on usaldusväärsed ja uurimistöö eesmärgi seisukohalt asjakohased. See võib olla põhjendatud näiteks juhtumiuuringus, mis tugineb ettevõtte aruannetele, õigusaktidele ja valdkonnaandmetele, või nii uue teema puhul, mille kohta on veel vähe teaduskirjandust. Selle osa hindamiskriteeriumid, sealhulgas kolm tingimust, mille korral on hindamistulemus „Mittearvestatud“, on esitatud tabelis 9.

Tabel 9
Kirjutamisstiili, vormistuse ja viitamise hindamiskriteeriumid

Kriteerium	Punktid	Täispunktid ele vastav tase	Osalistele punktidele vastav tase	Miinimumtase	0 punkti	Mitte- arvestatud
Keelekasutus (terminoloogia järjepidevus; ametlik ja akadeemiline stiil)	2/1/0.5/0	Keelekasutus vastab akadeemilise kirjutamise tavadele, on grammatiliselt korrektne ja lugejale hõlpsasti jälgitav.	Keelekasutus on vastuvõetav. Esineb kohmakaid väljendeid, kuid need ei takista teksti mõistmist.	Sageli esineb kohmakaid või kõnekeelseid väljendeid, mis kohati raskendavad teksti mõistmist.	Keelekasutus ei sobi akadeemilise teksti või esineb valdavalt grammatikavigu, mis raskendavad teksti mõistmist.	—
Ülevaade töö peatükkides sissejuhatus e lõpus	1/0	Ülevaade on esitatud.	—	—	Ülevaade puudub.	—
Viidete korrektne vormistus (tekstisisestest viidetest ja kasutatud allikate loetelu ning nende omavaheline kooskõla)	3/2/1/0	Kõik viited on korrektselt ja ühtselt vormistatud.	Kasutatud allikate loetelus või tekstisisestest viidetest puudub mõni vajalik andmelement.	Kasutatud allikate loetelus või tekstisisestest viidetest esineb sageli puuduvaid andmeid või vormistusvigu, kuid kasutatud viitamissüsteem on siiski äratuntav.	Tekstisisestest viidetest ja kasutatud allikate loetelu vahel esineb olulisi vastuolusid või vigu või on viidete vormistus kogu töös ebaühtlane.	Mittearvestatud: viidatakse väljamõeldud või olematutele allikatele või esitatakse fakte ja statistilisi andmeid ilma viiteta.

EBSi akadeemilise kirjutamise ja APA stiili juhendi järgimine (kirjatüübid, reavahed, paigutus ja nõutavad töö alusosad: tiitelleht, tiitellehe pöördleht, sisukord, tabelite loetelu, kui tabeleid on vähemalt viis, jooniste ja lühendite loetelud; eestikeelsete lõputööde puhul ka töö ülevaade ja ingliskeelne kokkuvõte)	1/0	Järgitakse EBSi akadeemilise kirjutamise ja APA stiili juhendit; esineb vaid üksikuid väiksemaid kõrvalekaldeid.	—	—	Enamikku stiiljuhendi nõuetest ei järgita.	—
Tehisintellekti kasutamise selgitus (eraldi osa lõputöös, mitte tiitellehe pöördel olev kinnitus; kirjeldab, milliseid tööriistu, millistes etappides ja mis eesmärgil kasutati)	1/0.5	Selgitus on esitatud ning kirjeldab tehisintellekti kasutamise protsessi ja konkreetseid kasutusviise selles lõputöös.	Tehisintellekti kasutamise selgitus on esitatud, kuid sõnastatud üldiselt ega kirjelda kasutamist konkreetse lõputöös.	—	—	Mitte-arvestatud: tehisintellekti kasutamise selgitus puudub.

Allikate arv (asjakohasus ja kontrollitavate teadusallikate osakaal)	2/1.5/1/0	Vähemalt 30 asjakohast allikat, millest vähemalt 75% on kontrollitavad teadusallikad.	20–29 asjakohast allikat, millest vähemalt 50% on kontrollitavad teadusallikad; või vähemalt 30 asjakohast allikat, millest alla 75% on kontrollitavad teadusallikad.	15–19 asjakohast allikat või kasutatud allikate loetelu, milles kontrollitavate teadusallikate osakaal on alla 50%.	—	Mitte-arvestatud: alla 15 allika ja/või kasutatud kirjandus ei ole uurimistöö eesmärgi seisukohalt asjakohane.
KOKKU	10					

Punktide kokkuvõte

Tabelisse 10 märgitakse iga osa eest antud punktid ja lõplik punktisumma.

Tabel 10

Punktide kokkuvõte

Hinnatav osa	Maksimaalne punktisumma	Saadud punktid
Sissejuhatus	10	
1. Kirjanduse ülevaade	15	
2. Andmed ja meetodid	22.5	
3. Tulemused ja arutelu	22.5	
4. Kokkuvõte	10	
5. Töö üldine kvaliteet ja sidusus	10	
6. Kirjutamisstiil, vormistus ja viitamine	10	
LÕPLIK PUNKTISUMMA	100	

Lõpliku punktisumma teisendamine hindeks

LÕPLIK PUNKTISUMMA saadakse sissejuhatus ja hindamismaatriksi punktide 1–6 eest antud punktide liitmisel. See ümardatakse lähima täisarvuni, kusjuures pool punkti ümardatakse ülespoole. Seejärel teisendatakse punktisumma hindeks tabelis 11 esitatud riikliku hindamisskaala alusel:

Tabel 11

Lõpliku punktisumma teisendamine hindeks

Hinne	Lõplik punktisumma
A	91–100
B	81–90
C	71–80
D	61–70
E	51–60
F	50 või vähem

Lõputöö loetakse sooritatuks lõpliku punktisumma alusel. Üksikutele osadele ei ole kehtestatud eraldi miinimumpunktisummat, seega võivad mõne osa tugevused korvata teiste osade nõrkusi. Erandiks on hindamismaatriksi punktis 6 kirjeldatud mitteamvestamise tingimused, mille esinemisel hinnatakse lõputöö „Mitteamvestatuks“ sõltumata lõplikust punktisummast.

Iga lõputööd hindavad teineteisest sõltumatult kaks hindajat. Mõlemad täidavad hindamismaatriksi tervikuna ning annavad iga osa kohta nõutava kirjaliku tagasiside.

Kui hindamismaatriksi punktis 6 märgitakse hindamistulemuseks „Mitteamvestatud“ väljamõeldud või viitamata allikate, tehisintellekti kasutamise selgituse puudumise või ebapiisava või asjakohatu kasutatud allikate loetelu tõttu, on see tulemus lõpliku punktisumma suhtes ülimuslik. Lõputöö jääb mitteamvestatuks sõltumata lõplikust punktisummast. Kui üks hindaja märgib tulemuseks „Mitteamvestatud“ ja teine mitte, siis lahendavad hindajad erimeelsuse arutelukohtumisel ning fikseerivad enne lõpliku punktisumma kinnitamist, kas tulemus „Mitteamvestatud“ jääb kehtima.

Kui mõlema hindaja punktisummad jäävad sama hinde vahemikku, on lõplik punktisumma nende kahe keskmine, ümardatuna lähima täisarvuni. Pool punkti ümardatakse ülespoole.

Kui hindajate punktisummad jäävad eri hinnete vahemikesse, hindab lõputööd sõltumatult kolmas hindaja. Lõplik punktisumma on kolme punktisumma mediaan, ümardatuna lähima täisarvuni. Pool punkti ümardatakse ülespoole.

Iga lõputöö kohta toimub üliõpilasega eraldi arutelukohtumine. See ei ole ametlik kaitsmine, vaid vestlus, mille käigus hindajad veenduvad, et üliõpilane mõistab oma tööd ja oskab selgitada selles tehtud valikuid. Arutelukohtumisel osalemine on hinde kinnitamise eeltingimus: LÕPLIKKU PUNKTISUMMAT ei kinnitata enne kohtumise toimumist. Arutelukohtumine üldjuhul ei muuda kirjaliku lõputöö eest antud LÕPLIKKU PUNKTISUMMAT. Hindajad võivad seda siiski muuta, kui arutelu annab selleks selge põhjuse ja muudatuse põhjendus fikseeritakse kirjalikus tagasisides. Kui üliõpilane kohtumisel ei osale ega esita puudumiseks mõjuvat põhjust, jäetakse LÕPLIK PUNKTISUMMA kinnitamata ning küsimus edastatakse lõputöökomisjonile. Komisjon määrab, millistel tingimustel võib arutelukohtumise uue aja kokku leppida. Kui hindajad ei saa kohtumise põhjal veenduda, et töö on üliõpilase enda koostatud ja et ta sellest ise aru saab, edastatakse küsimus lõputöökomisjonile.

Hindamismaatriksi koostas EBSi metoodikate labor. Hindajad peavad seda rakendama järjepidevalt ja arutama piiripealseid juhtumeid enne hinnete kinnitamist. Versioon 3, 1. september 2026. See versioon asendab kõik varasemad versioonid, sealhulgas need, milles nähti ette punktide mahaarvamine.

Lisa. Üliõpilase teabeleht

Lõputöö esitamisel tuleb sellele lisada teabeleht, mille kõik andmed on kontrollitud. Ilma kontrollitud teabeleheteta lõputööd vastu ei võeta. Kui teabelehel esitatud andmed osutuvad ebatäpseks, käsitletakse küsimust üliõpilasega lõputöö arutelukohtumisel ja lahendatakse seal. See ei mõjuta töö eest antavaid punkte.

Tabel 12

Üliõpilase teabeleht

Andmeväli	Üliõpilase sisestatud teave
Lõputöö andmed	
Üliõpilase nimi	
Õppekava	
Lõputöö pealkiri	
Juhendaja	
Lõputöö keel	
Esitamise kuupäev	
Põhinäitajad	
Sõnade arv sissejuhatuse esimesest sõnast kokkuvõtte viimase sõnani, arvestades hindamismatriksi punktis 5 nimetatud väljajäetavaid osi (eeldatav maht 9000–11 000 sõna)	
Kasutatud allikate loetelus olevate allikate koguarv	
Nende hulgas kontrollitavate teadusallikate arv	
Kontrollitavate teadusallikate osakaal allikate koguarvust (%)	
Uurimismeetod (kvalitatiivne või kvantitatiivne)	
Nõutavad elemendid (märkige „Jah“ või „Ei“)	
Ülevaade töö peatükkidest sissejuhatuse lõpus	
Tehisintellekti kasutamise selgitus lõputöö eraldi osana	
Tiitelleht, tiitellehe pöördleht ja sisukord	
Tabelite loetelu (kui tabeleid on vähemalt viis), jooniste loetelu ja lühendite loetelu	
Töö ülevaade ja ingliskeelne kokkuvõte (eestikeelsete lõputööde puhul)	
Eetiliste küsimuste käsitlemine andmete ja meetodite peatükis	
Kinnitused (märkige „Jah“ või „Ei“)	
Kõik lõputöös viidatud allikad on olemas ja kasutatud allikate loetelus esitatud andmete põhjal leitavad.	
Intervjuude salvestised ja transkriptsioonid või kvantitatiivse analüüsi aluseks olnud algandmed on säilitatud ning esitan need nõudmisel.	
Tehisintellekti kasutamise selgituses on täpselt kirjeldatud, milliseid tööriistu, millistes etappides ja mis eesmärgil kasutati.	
Lõputöö on minu enda koostatud ja ma mõistan selle sisu.	
Allkiri	
Üliõpilase allkiri ja kuupäev	